

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem Mgr. Václavem Trajerem, ve věci

žalobkyně: E. Č., narozená X,
bytem X,

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2018,
sp. zn. SZ/MPSV-2018/249819-916, č. j. MPSV-2018/256175-916,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20. 12. 2018, sp. zn. SZ/MPSV-2018/249819-916, č. j. MPSV-2018/256175-916, a rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem ze dne 9. 11. 2018, č. j. 457162/18/MO, se pro vady řízení **zrušují** a **věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen **uhradit** žalobkyni náhradu nákladů řízení **ve výši 55 Kč** do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se svou žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě domáhala zrušení rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 20. 12. 2018, Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

sp. zn. SZ/MPSV-2018/249819-916, č. j. MPSV-2018/256175-916, kterým bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Ústí nad Labem (dále jen „správní orgán prvního stupně“), ze dne 9. 11. 2018, č. j. 457162/18/MO, kterým bylo rozhodnuto o odejmutí dávky pěstounské péče odměna pěstouna žalobkyni ode dne 1. 9. 2018.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně poukazovala na skutečnost, že původně jí byla předmětná dávka pěstounské péče přiznána a poprvé byla vyplacena dne 12. 4. 2018. Dne 13. 8. 2018 správní orgán prvního stupně rozhodl o odnětí této dávky, a to na základě přehodnocení stanoviska orgánu sociálně právní ochrany dítěte Městského úřadu Litvínov (dále jen „OSPOD“), ve kterém je uvedeno, že s hledem na finanční situaci rodiny žalobkyně se již v daném případě nejedná o případ hodný zvláštního zřetele. S tímto závěrem žalobkyně nesouhlasí, neboť trvá na tom, že finanční poměry rodiny se od původního přiznání dávky nikterak nezměnily. Proto považuje odnětí dávky za neopodstatněné. Žalobkyně trvala na tom, že v důsledku odnětí předmětné dávky se životní úroveň rodiny velmi snížila. Domnívala se, že žalovaný nevěnoval dostatečnou pozornost jejímu odvolání a řádně neprošetřil celou situaci a v důsledku toho není rozhodnutí založeno na skutečných a pravdivých informacích.

Vyjádření žalovaného k žalobě

3. Žalovaný popsal průběh správního řízení. Zdůraznil, že z vyjádření OSPOD vyplývá, že své stanovisko vydal na základě zjištění nových skutečností, zejména nižšího stupně závislosti u syna pěstounů, kdy při předcházejícím šetření v rodině v souvislosti s posuzováním nároku na dávku byl uveden vyšší stupeň závislosti u syna pěstounů, ačkoli měl přiznán nižší stupeň. Dle žalovaného jsou v daném případě potřeby dítěte plně pokryty příspěvkem na úhradu potřeb dítě a přídavkem na dítě, rodina je zabezpečena svými příjmy i příspěvkem na bydlení, ostatní běžné náklady rodiny jsou trvalé bez ohledu na to, zda manželé Č. o svou vnučku pečují či nikoliv. Nezletilá nemá zvýšené výdaje spojené se svým zdravotním stavem. Nepřiznání odměny pěstouna tak dle žalovaného rodinu existenčně neohroží.
4. Dále žalovaný poukázal na skutečnost, že v případě pěstounů, kteří jsou prarodiči dítěte, je právně zakotven odlišný režim než u běžných pěstounů. S ohledem na zákonnou vyživovací povinnost prarodičů k vnukům vzniká nárok na dávku pěstounské péče odměna pěstouna pouze v případech hodných zvláštního zřetele. S ohledem na sociální a majetkové poměry osoby pečující se v daném případě dle žalovaného nejedná o případ hodný zvláštního zřetele. Žalovaný trval na tom, že předmětné rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a správní řízení netrpí žádnými vadami.

Posouzení věci soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

5. O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobkyně ani žalovaný se po řádném poučení, že můžou vyslovit nesouhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřili.
6. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení vedeném podle části třetí prvního dílu hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu, nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
7. Dle § 47i odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, (dále jen „zákon o sociálně právní ochraně dětí“) má nárok na odměnu pěstouna osoba pečující a osoba v evidenci.
8. Dle § 47j odst. 3 zákona o sociálně právní ochraně dětí odměna pěstouna pečujícího o jedno až dvě děti náleží osobě pečující nebo osobě v evidenci, která je rodičem nebo prarodičem otce nebo matky svěřeného dítěte, pouze v případech hodných zvláštního zřetele, zejména s ohledem na sociální a majetkové poměry osoby pečující nebo osoby v evidenci a jejich rodiny a s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu dítěte. Pro účely rozhodnutí o přiznání odměny pěstouna je krajská pobočka Úřadu práce povinna si vyžádat vyjádření příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.
9. V § 47q odst. 3 zákona o sociálně právní ochraně dětí je mimo jiné uvedeno, že změní-li se v období, na něž byla dávka pěstounské péče přiznána, skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši, posoudí se nově nárok na dávku pěstounské péče nebo její výši ke dni, ke kterému k takové změně došlo, a dávka pěstounské péče se dejme nebo se její výplata zastaví od prvního dne kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, v němž byla dávka pěstounské péče vyplacena.
10. Z obsahu spisu vyplývá, že žalobkyně je prarodičem nezletilé E. P., která jí byla svěřena do pěstounské péče. OSPOD v přípise ze dne 14. 3. 2018, sp. zn. OP 1/18, a následně v přípise ze dne 16. 3. 2018, sp. zn. Om 299/17, č. j. 57181/18/MO, konstatoval bez dalšího, že shledává žalobkyni v souladu s § 47j odst. 3 zákona o sociálně právní ochraně dětí s ohledem na majetkové a sociální poměry pěstounů za případ zvláštního zřetele hodný. Na základě výše uvedených potvrzení bylo správním orgánem prvního stupně vydáno rozhodnutí ze dne 19. 3. 2018, sp. zn. 1822-18-OM, č. j. 119210/18/MO, kterým byla žalobkyni přiznána dávka pěstounské péče odměna pěstouna. Přípisem ze dne 1. 8. 2018, Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

sp. zn. Om 299/17 OSVŠ, č. j. MELT/43913/2018, sdělil OSPOD správnímu orgánu prvního stupně, že na základě aktuálního prošetření poměrů došlo k přehodnocení finančního zajištění rodiny a nadále již daný případ neshledává OSPOD za hodný zvláštního zřetele. V dalším přípisu ze dne 9. 10. 2018, sp. zn. Om 299/17 OSVŠ, č. j. MELT/61302/2018, OSPOD shrnul aktuální majetkové poměry pěstounské rodiny a uzavřel, že daný případ není vhodný zvláštního zřetele. V následném přípisu ze dne 31. 10. 2018, sp. zn. Om 299/17 OSVŠ, č. j. MELT/67643/2018, OSPOD uvedl, že nebyly majetkové poměry zjištěny správně a bylo upřesněno, že syn žalobkyně pobíral příspěvek na péči ve výši 880 Kč a nikoli ve výši původně uvedené 4 000 Kč. Bylo tam rovněž uvedeno, že svěřením nezletilé E. P. do péče pěstounů nedošlo k podstatnému snížení životní úrovně rodiny. Na základě výše uvedených skutečností bylo vydáno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 9. 11. 2018, č. j. 457162/18/MO, kterým bylo rozhodnuto o odejmutí dávky pěstounské péče odměna pěstouna žalobkyni ode dne 1. 9. 2018, které bylo potvrzeno žalobou napadeným rozhodnutím.

11. Na tomto místě musí soud zdůraznit, že dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „[z] odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, všechny dostupné na www.nssoud.cz). Za situace, kdy se účastníkovi řízení správním rozhodnutím odebírá nárok, který mu byl v minulosti přiznán, musí být z odůvodnění správního rozhodnutí patrné, jaké skutečnosti se změnilo oproti situaci, kdy mu daný nárok byl přiznán.
12. V daném případě byl žalobkyni nárok na dávku odměna pěstouna přiznán v březnu 2018 s tím, že se jedná o případ hodný zvláštního zřetele, a hned o pět měsíců později již OSPOD ve svém vyjádření bez uvedení bližších důvodů konstatoval, že se u žalobkyně nejedná o případ zvláštního zřetele hodný. Ani k výzvám správního orgánu prvního stupně OSPOD nespécifikoval, k jakým změnám v majetkových a sociálních podmínkách pěstounské rodiny došlo oproti stavu, kdy daný případ shledával hodný zvláštního zřetele. Správní orgán prvního stupně následně zcela rezignoval na snahu zjistit, na základě jakých změn v poměrech pěstounské rodiny došlo k přehodnocení stanoviska OSPOD a s pouhým odkazem na vyjádření OSPOD o současných majetkových poměrech pěstounské rodiny rozhodl o odnětí dávky pěstounské péče odměna pěstouna.
13. Přestože žalobkyně výslovně namítala ve svém odvolání, že poměry rodiny se od původního přiznání dávky nezměnily, žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí zůstal stejně jako správní orgán prvního stupně u pouhého konstatování, že vyjádření OSPOD je jedním z podkladů při posuzování případu hodného zvláštního zřetele a opětovného konstatování současných majetkových poměrů. Ke změně poměrů je v žalobou napadeném Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

rozhodnutí uvedena pouze jedna věta: „*Ke změně stanoviska v posouzení případu hodného zvláštního zřetele došlo po zjištění nižšího stupně závislosti při poskytovaném příspěvku na péči u syna pěstounů, oproti původně uvedenému.*“ Z této věty by vyplývalo, že pěstounská dávka odměna pěstouna byla žalobkyni odňata z důvodu změny majetkových poměrů spočívajících ve snížení měsíčního příjmu pěstounské rodiny, kdy namísto příspěvku na péči ve výši 4 000 Kč pobírala příspěvek pouze ve výši 800 Kč. Tato argumentace žalovaného by vedla k těžko udržitelnému závěru, že snížení příjmu pěstounské rodiny o 3 200 Kč bylo rozhodnou skutečností pro to, aby nebyl daný případ již dále hodnocen jako případ hodný zvláštního zřetele.

14. S ohledem k výše uvedenému soud dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se žalovaný řádně nevypořádal s odvolací námitkou, že v pěstounské rodině nedošlo oproti situaci, kdy žalobkyni byla přiznána pěstounská dávka odměna pěstouna, k žádným změnám v sociálních či majetkových poměrech. Žalovaný v žalobou napadeném rozhodnutí neuvedl žádnou relevantní skutečnost, u níž by oproti období, kdy byla žalobkyni přiznána pěstounská dávka odměna pěstouna, došlo ke změně. Touto vadou je pak stíženo i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, neboť ani v tomto rozhodnutí není specifikováno, k jaké změně poměrů v pěstounské rodině mělo dojít oproti období, kdy byla žalobkyni přiznána pěstounská dávka odměna pěstouna. V této skutečnosti spatřuje soud vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívající v nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů rozhodnutí.
15. Dále soud konstatuje, že správní orgány vycházely v daném případě ze skutečnosti, že došlo v rodině pěstounů k takové změně majetkových a sociálních poměrů, že je odůvodněn závěr, že daný případ již není hodný zvláštního zřetele, a to na základě sdělení OSPOD. Ze sdělení OSPOD založených ve správním spise však žádná taková změna poměrů nevyplyvá. Pro svůj závěr tedy správní orgány neměly řádnou oporu v obsahu správního spisu. V této skutečnosti spatřuje soud vadu řízení ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve správním spisu.
16. S ohledem na shora uvedené soud žalobou napadené rozhodnutí zrušil dle § 78 odst. 1 pro vady řízení a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení bude žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který byl vysloven v tomto zrušujícím rozsudku. Vzhledem ke skutečnosti, že výše uvedené vady řízení zatěžují i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, soud v souladu s § 76 odst. 3 s. ř. s. zrušil i rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem ze dne 9. 11. 2018, č. j. 457162/18/MO.
17. Jelikož žalobkyně měla ve věci úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil ve výroku II. rozsudku žalovanému zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 55 Kč, která odpovídá poštovnému vynaloženému žalobkyní v řízení před soudem.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 10. ledna 2022

Mgr. Václav Trajer v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.